

Instrumenty e-administracji jako innowacje w koncepcji Public Governance

Tomasz Papaj*

Słowa kluczowe: Public Governance, innowacja, e-administracja

Keywords: Public Governance, innovation, e-Government

Synopsis: Opracowanie podejmuje problematykę e-administracji w kontekście innowacji. Zwraca uwagę na możliwości świadczenia usług drogą elektroniczną oraz aspekt otwartości elektronicznego dostępu do informacji publicznej w urzędach miast na prawach powiatów województwa śląskiego. Przedstawione przykłady są wyrazem realizacji zasady przejrzystości jako integralnej części koncepcji Public Governance.

Wstęp

W dobie budowy społeczeństwa informacyjnego ewoluującego w kierunku społeczeństwa obywatelskiego ważnym jego elementem jest e-administracja.

Celem opracowania jest poznanie zagadnienia e-administracji w kontekście innowacji. Zakres artykułu obejmuje możliwości świadczenia usług drogą elektroniczną oraz aspekt otwartości elektronicznego dostępu do informacji publicznej w urzędach miast na prawach powiatów województwa śląskiego. Przedstawione przykłady są wyrazem realizacji zasady przejrzystości jako integralnej części koncepcji Public Governance (PG). W artykule założono, że urzędy powiatów grodzkich województwa śląskiego wdrażają innowacje poprzez wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych umożliwiających świadczenie usług drogą elektroniczną oraz otwartość na elektroniczny dostęp do biuletynu informacji publicznej. Przedmiotowe badania zostały przeprowadzone w 2010 roku. Wyniki uzyskano na podstawie przygotowanego kwestionariusza badawczego. Badania miały charakter ilościowy. Wykorzystano w nich metodę badania dokumentów, traktując zasoby internetowe jako źródło informacji o badanych organizacjach.

Public Governance

Podejście do funkcjonowania administracji publicznej powinno ulegać zmianom. Dążenie do ograniczenia lub całkowitej eliminacji zmian (zachowanie homeostatyczne) jest bowiem największym obciążeniem dynamicznego społeczeństwa. W świecie zdominowanym przez błyskawiczne tempo wielkich przemian opóźnienie radykalnej zmiany („polityka bez programu”) oznacza przeoczenie właściwego momentu w historii i w ostatecznym rachunku konieczność realizacji bardziej kosztownych rozwiązań [Hausner, 2008, s. 33].

Następują zmiany w administracji publicznej od Starego Administrowania Publicznego (*Old Public Administration*) do Nowego Zarządzania Publicznego (*New Public Management* – NPM), Nowego rządzenia publicznego (*The New Governance* – NG). Coraz częściej mówi się o koncepcji *Public Governance*. „W tej chwili nie mówi się już o administrowaniu – twierdzi W. Kieżun – tylko o publicznym zarządzaniu. Od tego, jak będzie zorganizowana administracja [Stillman, 2010] zależy większość kwestii gospodarczych” [Kieżun, 2004, s. 34].

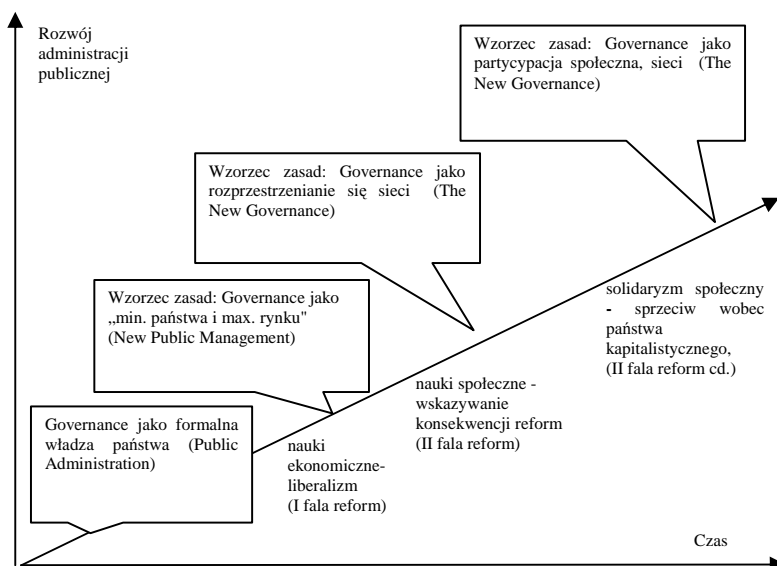
Uwzględniając podejścia M. Bevira [2007a,b,c,d], J. Hausnera [2008], H. Izdebskiego [Izdebski, 2007], J. Czapotowicza [Czapotowicz, 2008] do funkcji pełnionych przez admini-

* Dr Tomasz Papaj, Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach.

stracę publiczną, można stwierdzić, że *Public Governance* odnosi się zarówno do *The New Public Management* (NPM) – menedżerskiego zarządzania publicznego, jak i do *The New Governance* (NG) – partycypacyjnego zarządzania publicznego.

NPM jest pierwszym etapem rozwoju koncepcji *Public Governance*, w którym próbuje się stosować zasadę „minimum państwa, maksimum rynku”, natomiast NG pojawiło się na fali krytyki NPM; akcentuje sieci oraz partycypację społeczną. Zasada „minimum państwa, maksimum rynku” jest typowa dla neoliberalnych teorii w określonym stadium rozwoju gospodarki kapitalistycznej. Od końca lat 90. coraz większe znaczenie – tak w warstwie konceptualnej, jak i praktyki – ma tworzący się paradygmat, wzorzec „rządzenia współczesniczącego” (*The New Governance*), aczkolwiek nurtem pragmatycznym wciąż pozostaje „Nowe zarządzanie publiczne” (*The New Public Management*) [Hausner, 2008, s. 18; Zalewski, 2006, s. 11–17; Greener, 2009].

Poglądowy model zmian w administracji publicznej przedstawia rys. 1.

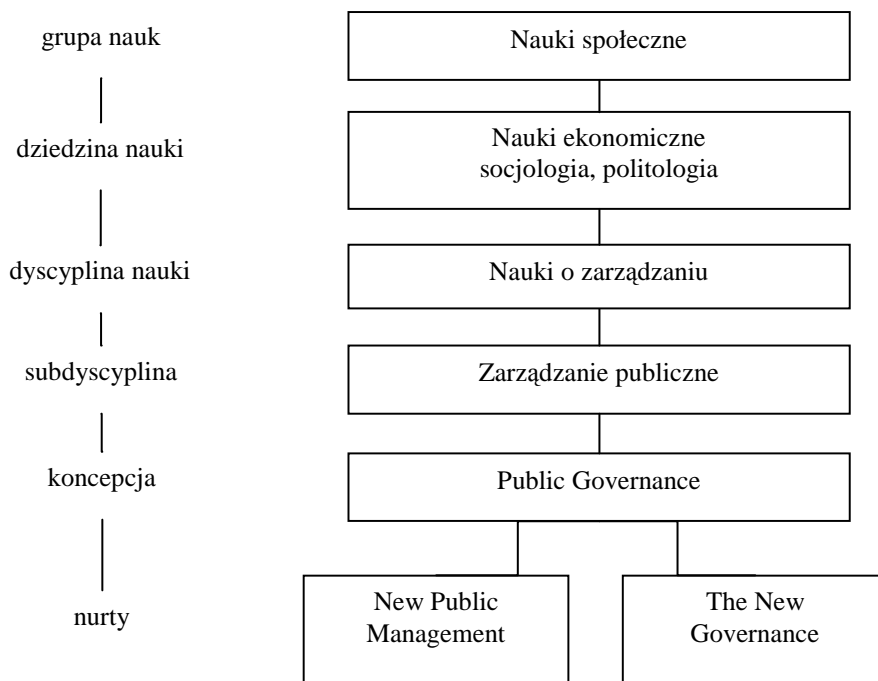

Rys. 1. Zmiany zachodzące w administracji publicznej i ich pojęciowe odzwierciedlenie w kontekście etapów rozwoju myśli ekonomicznej (*Changes in public administration and their concepts reflected in the context of the stages of development of economic thought*)

Źródło: [Lisiecka, Papaj, Czyż-Gwiazda, 2011, s. 30].

Teoretyczne podstawy dyscypliny zarządzanie publiczne lokują się głównie w teorii zarządzania, politologii i ekonomii, jednakże obszar wsparcia naukowego jest znacznie szerszy. Rys historyczny zarządzania publicznego zawarto m. in. w pracy B. Kożuch [Kożuch, 2006, s. 45–56].

W szerokim ujęciu *Public Governance* (rządzenie publiczne) można utożsamić z zarządzaniem publicznym jako subdyscypliną nauk o zarządzaniu [Lissowski, 2010, s. 408]. Natomiast w węższym ujęciu *Public Governance* można traktować jako koncepcję w zarządzaniu publicznym, która w zależności od nurtu przyjmuje postać *New Public Management* lub *The New Governance*. Na rys. 2 przedstawiono poglądowo miejsce PG w naukach społecznych.

Rys. 2. Miejsce Public Governance w naukach społecznych (*The place of Public Governance in social sciences*)

Źródło: [Lisiecka, Papaj, Czyż-Gwiazda, 2011, s. 35].

W literaturze podkreśla się, iż „(...) zarządzanie publiczne, wchodzące w skład rozszerzonego pojęcia zarządzania, jest wyrazem otwarcia się nauk o zarządzaniu na nowe, ważne dziedziny i problemy życia społecznego, przyczyniając się do podnoszenia ich sprawności, w tym efektywności. Ta nowa dyscyplina nauk o zarządzaniu powinna uzyskiwać naukowe zasilenie przede wszystkim ze strony prawa administracyjnego, polityki gospodarczej i społecznej oraz politologii (...)” [Frączkiewicz-Wronka, 2009, s. 23; Sudoł, 2007, s. 42].

S. Sudoł oraz B. Kozuch twierdzą, że „zarządzanie publiczne charakteryzuje uwzględnianie nie tylko efektywności ekonomicznej, ale również efektywności społecznej i politycznej wyborów dokonywanych w sektorze publicznym. Zarządzanie publiczne ma odróżniający od innych subdyscyplin nauk o zarządzaniu przedmiot badań, взгляд badawczy i, w dużo mniejszym stopniu, metody zarządzania. Przedmiotem subdyscypliny zarządzanie publiczne jest badanie procesów zarządzania pod kątem prawidłowości i źródeł sprawności w organizacjach (zarówno pojedynczych jednostkach, jak i w ich zbiorach) nastawionych na realizację interesu publicznego, a także wykrywanie tendencji tych zmian, które mogą być z pożytkiem wykorzystywane w przekształcaniu rzeczywistości działania publicznego”. Twierdzą również, iż pełne ukształtowanie zarządzania publicznego jako subdyscypliny wymaga znacznego wysiłku intelektualnego [Sudoł, Kozuch, 2010, s. 392, 399].

Innowacyjność w zarządzaniu publicznym

Konstituowanie zarządzania publicznego w teorii nauki znajduje swoje odbicie w wymiarze praktycznym poprzez akcentowanie różnych elementów w instytucjach sektora publicznego. Takim akcentowanym w praktyce elementem jest innowacyjność. Z jednej strony, w wielu koncepcjach teoretycznych, np. *Public Governance*, zaleca się, aby instytucja publiczna rozwiązywała problemy w sposób innowacyjny, niestandardowy i opierający się na wyzwaniu inicjatywy wśród pracowników. Z drugiej strony, działanie administracji polega

na wykonywaniu wielu rutynowych działań, takich jak: podejmowanie decyzji administracyjnych, księgowość, sprawozdawczość czy też zapewnienie zaopatrzenia instytucji w odpowiednie zasoby. Dualność ta rodzi poważne dylematy organizacyjne, których rozwiązania upatruje się we wprowadzaniu standardów świadczenia usług administracyjnych, ewaluacji jakości ich świadczenia, wprowadzaniu rozwiązań informatycznych oraz w równoczesnym budowaniu struktury otwartej na innowacje, co ma zapewnić możliwość zarządzania przedsięwzięciami publicznymi [Górniak, 2005, s. 159].

Wychodząc naprzeciw tym problemom wśród priorytetów Unii Europejskiej w dokumencie strategii Europa 2020 znajduje się rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji. Zwiększenie roli wiedzy i innowacji jako sił napędowych przyszłego rozwoju to inteligentny rozwój. Związane jest to z podniesieniem jakości edukacji, poprawą wyników działalności badawczej, wspieraniem transferu innowacji i wiedzy w Unii, pełnym wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnych, a także zadbaniem, aby innowacyjne pomysły przedradzały się w nowe produkty i usługi, które przyczyniałyby się do zwiększenia wzrostu, tworzenia nowych miejsc pracy i rozwiązywania problemów społecznych w Europie i na świecie [Komisja Europejska, 2010 s. 5, 14].

Wśród wytyczonych celów UE znalazły się zatem zamierzenia wydatkowania na inwestycje w badania i rozwój na poziomie 3% PKB Unii. Zaproponowano realizację projektu pt. „Unia innowacji”, który ma na celu poprawić warunki ramowe i dostęp do finansowania badań i innowacji, co powinno wzmocnić rolę łańcucha innowacji i zwiększyć poziom inwestycji w całej Unii. Ponadto w innym projekcie pt.: „Europejska agenda cyfrowa” mówi się o osiągnięciu trwałych korzyści ekonomicznych i społecznych z jednolitego rynku cyfrowego płynących z szybkiego i bardzo szybkiego Internetu i aplikacji interoperacyjnych. Propaguje się w projekcie stosowanie i korzystanie z nowoczesnych usług on-line, takich jak e-administracja. Jest to dowód na traktowanie e-administracji jako innowacji [Komisja Europejska, Bruksela, 2010, s. 17, 35].

Natomiast w Polsce realizacja polityki innowacji w dużym stopniu zależna jest od realizacji Programu Operacyjnego „Innowacyjna Gospodarka 2007–2013” składającego się z kilku osi priorytetowych. Wśród nich można wskazać m.in. priorytet dotyczący utworzenia i rozwoju społeczeństwa informacyjnego. Na poziomie regionalnym realizowane są regionalne projekty w zakresie innowacyjności [Brzóska, Pyka, 2010, s. 166–167].

Kontekst wykorzystania innowacji w rozwoju społeczno-gospodarczym skłania do zdefiniowania pojęcia innowacja. Pojęcie innowacji wprowadził do nauk ekonomicznych J.A. Schumpeter. Według tego autora innowacje to: wprowadzanie do produkcji nowych lub doskonalenie dotychczas istniejących wyrobów; wprowadzanie nowej lub udoskonalonej metody wytwarzania; stworzenie nowego rynku; zastosowanie nowej formy sprzedaży lub zakupów istniejących wyrobów; zastosowanie nowych surowców lub półfabrykatów; wprowadzenie nowej organizacji procesów [Schumpeter, 1960, s. 60]. Poprzez innowacje można rozumieć wprowadzanie nowych rzeczy, pomysłów lub sposobów postępowania. Innowacja utożsamiana jest ze zmianami technicznymi i pojmowana jako prowadzenie działalności badawczo-rozwojowej przez jednostki gospodarcze, której wynikiem są wynalazki, wprowadzanie w konsekwencji na rynek [Kalinowski 2010, s. 13]. Problematykę innowacji omawiają również m.in. J. Rokita [2010], H. Bieniok, J. Kraśnicka [2010], J. Penc [2007].

Dla potrzeb opracowania, innowacje w odniesieniu do e-administracji potraktowano jako nową organizację procesów świadczenia usług obejmującą doskonalenie metod i narzędzi ich świadczenia oraz wprowadzanie nowych usług lub doskonalenie dotychczas istniejących. Aspekt metod i narzędzi dotyczy wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych umożliwiających świadczenie usług drogą elektroniczną, natomiast wprowadzane nowe usługi (informacje) lub doskonalone dotychczasowe rozpatruje się w oparciu o otwartość na elektroniczny dostęp do biuletynu informacji publicznej.

E-administracja i jej rozwój w Polsce

E-administracja wpisuje się koncepcję PG. W ramach PG proponuje się przypisać e-administrację [Bielewicz, 2010, s. 104–107] jako element wchodzący w skład *The New Governance*.

Na poziomie europejskim ocena stanu rozwoju e-administracji odbywa się między innymi na podstawie analizy wskaźnika dostępności 20 podstawowych usług administracji publicznej on-line, służącego do określenia postępu w realizacji Strategii Lizbońskiej. Jest to odsetek usług administracji, które w całości są świadczone drogą elektroniczną (od uzyskania informacji, poprzez pobranie odpowiednich formularzy i ich odesłanie, aż po uiszczenie wymaganych opłat i otrzymanie oficjalnego pozwolenia, zaświadczenia, decyzji lub innego dokumentu, o który dana osoba lub firma występuje). Wskaźnik dostępności 20 podstawowych usług administracji publicznej, dla UE-27 w 2007 r. wyniósł 59%, natomiast w Polsce był o ponad połowę niższy (25%) [Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji 2009, s. 37–38; Ganczar, 2009].

W Polsce zainicjowaniem debaty na temat rozwoju e-administracji (*eGovernment*) było opracowanie dokumentu „Plan działań na rzecz rozwoju elektronicznej administracji (*eGovernment*) na lata 2005-2006” [Plan Działań, 2004]. Główne wydarzenia i kolejne kluczowe etapy rozwoju e-administracji w Polsce zawiera natomiast raport „*eGovernment in Poland Factsheets*” [*eGovernment*, 2012 s.3–9].

W ramach rozwoju zintegrowanej administracji publicznej weszło w życie rozporządzenie dotyczące Krajowych Ram Interoperacyjności (KRI) [*Rozporządzenie...*]. Rozporządzenie to określa sposoby postępowania podmiotu realizującego zadania publiczne w zakresie doboru metod, środków i standardów wykorzystywanych do udoskonalania systemu teleinformatycznego z zapewnieniem zasady neutralności technologicznej.

Trwają również prace rządu nad doskonaleniem e-administracji pod kątem wprowadzenia idei otwartego rządu (*eGovernance*). *eGovernance* to nowy paradygmat w stosunku do koncepcji e-administracji zakładający większe zaangażowanie użytkowników i współtworzenie przez nich treści lub usług serwisów [Hofmokr, Tarkowski, Ostrowski, Werner, Werner, Bartosiak, Solda- Kutzmann, Hess, 201, s.7]. Ostatni raport prezentuje m.in. kierunki dalszych działań w obszarze informatyzacji i cyfryzacji Polski, ze szczególnym uwzględnieniem działań na rzecz rozwoju i poprawy e-administracji [Państwo, 2012].

Jednym z kluczowych działań realizujących e-administrację w Polsce jest Elektroniczna Platforma Usług Administracji Publicznej (ePUAP) [www.epuap.gov.pl]. ePUAP to system informatyczny zapewniający sprawną komunikację pomiędzy: obywatelami a jednostkami administracji publicznej (C2G), przedsiębiorcami a jednostkami administracji publicznej (B2G), jednostkami administracji publicznej (G2G). Korzystanie z większości narzędzi oraz usług elektronicznych uzależnione jest od posiadania konta na platformie ePUAP. Do 30 grudnia 2011 r. na ePUAP zarejestrowało się 94 899 użytkowników, w tym: 66 190 osób fizycznych, 9 549 osób prawnych, 3 808 jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, 15 352 osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą [*Społeczeństwo Informacyjne*, 2012, s.113–114].

Inną ciekawą inicjatywą był organizowany na przełomie 2010/2011 roku konkurs na „Przejrzystą Stronę BIP” skierowany do jednostek samorządu terytorialnego. Ulepszenie stron internetowych jednostek ma pozwolić na redukcję czasu poświęconego przez pracowników na udzielenie informacji, jak również poprawić wizerunek urzędu i wpłynąć na pozytywną ocenę jego pracy [www.mswia.gov.pl].

W wymiarze regionalnym, na przykład w województwie śląskim, ramy oraz kierunki rozwoju e-administracji nakreśla „Strategia rozwoju społeczeństwa informacyjnego województwa śląskiego do roku 2015” [*Strategia rozwoju...*, 2009]. Również w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Śląskiego na lata 2007-2013 założono rozwój e-administracji poprzez wzrost liczby usług publicznych świadczonych drogą elektroniczną

[*Regionalny Program*, 2007, s.94]. Wśród projektów realizujących e-usługi zwrócono szczególną uwagę na Budowę Otwartego Regionalnego Systemu Informacji Przestrzennej (OR-SIP), Rozbudowę i Upowszechnienie Systemu Elektronicznej Komunikacji Administracji Publicznej w Województwie Śląskim – SEKAP2 oraz Śląską Kartę Usług Publicznych (ŚKUP) [*Raport Monitoringowy*, 2012, s.10–13].

Możliwości świadczenia usług drogą elektroniczną oraz otwartość elektronicznego dostępu do informacji publicznej

Podjęte przez autora badania zostały przeprowadzone w listopadzie 2010 roku. Wyniki uzyskano na podstawie przygotowanego kwestionariusza badawczego, według którego przeprowadzono ocenę zasobów internetowych obejmujących oficjalne strony urzędów oraz ich biuletyny informacji publicznej. Badania miały charakter ilościowy. Wykorzystano w nich metodę badania dokumentów, traktując zasoby internetowe jako źródło informacji o badanych organizacjach. W badaniu brało udział 19 miast na prawach powiatu województwa śląskiego czyli: Bielsko-Biała, Bytom, Chorzów, Częstochowa, Dąbrowa Górnicza, Gliwice, Jaworzno, Jastrzębie Zdrój, Katowice, Mysłowice, Piekary Śląskie, Ruda Śląska, Rybnik, Siemianowice Śląskie, Sosnowiec, Świętochłowice, Zabrze, Żory i Tychy.

Wyniki analizy obejmujące możliwości świadczenia usług drogą elektroniczną oraz aspekt otwartości elektronicznego dostępu do informacji publicznej zaprezentowano w kolejnych tabelach. Pierwsza część przeprowadzonych badań dotyczy świadczenia usług drogą elektroniczną. W tab. 1 zawarto informacje dotyczące wykorzystania przez poszczególne urzędy możliwości technologii informacyjno-komunikacyjnych.

Tab. 1. Kryteria świadczenia usług drogą elektroniczną (*Criteria for the provision of services by electronic means*)

Kryterium (<i>Criterion</i>)	Wszystkie urzędy miast spełniają (<i>All offices of cities meet</i>)	Nie spełnia urząd miasta (<i>Does not comply with the Office of the city</i>)
Opisy kart usług – procedur w urzędzie	1	
Karty e-usług – formularze w wordzie lub pdf	1	
Elektroniczna skrzynka podawcza		Mysłowice
Możliwość sprawdzenia stanu zaawansowania sprawy przez internet		Mysłowice
Karty e-usług – aktywne formularze elektroniczne		Bytom, Chorzów, Mysłowice
Udział w projekcie SEKAP (System Elektronicznej Komunikacji Administracji Publicznej)		Bytom, Chorzów, Żory, Tychy, Mysłowice, Jaworzno, Sosnowiec
Możliwość otrzymania elektronicznego podpisu CC SEKAP przez mieszkańców w Centrum Certyfikacji w danym mieście		Zabrze, Bytom, Ruda Śląska, Świętochłowice, Chorzów, Żory, Tychy, Mysłowice, Jastrzębie Zdrój, Jaworzno, Sosnowiec.

Uwaga: 1 oznacza, że wszystkie urzędy spełniają dane kryterium, puste pole oznacza, że nie dotyczy.

Źródło: Opracowanie własne.

Otrzymane informacje potwierdzają, że wszystkie badane urzędy posiadają dostępne elektronicznie opisy kart usług oraz stosowne nieaktywne formularze w formacie plików tekstowych lub pdf. Tylko jeden urząd nie posiada, jak wynika z badań, dostępnej na stro-

nach internetowych skrzynki podawczej, a także możliwości sprawdzenia stanu zaawansowania sprawy przez Internet. W przypadku aktywnych formularzy elektronicznych stopień ich wykorzystania jest mniejszy niż formularzy w formacie plików tekstowych lub pdf. Jak wynika z badań 63% urzędów uczestniczy w projekcie SEKAP oraz 42% badanych miast posiada u siebie centra certyfikacji przydatne w ramach projektu SEKAP.

Druga część przeprowadzonych badań dotyczy otwartości na elektroniczny dostęp do informacji poprzez Biuletyn Informacji Publicznej (BIP). Badane kryteria wychodzą naprzeciw wspomnianemu wcześniej konkursowi na „Przejrzystą Stronę BIP”. Tab. 2. zawiera informacje o kryteriach, które spełniły lub nie spełniły urzędy.

Tab. 2. Kryteria otwartości na elektroniczny dostęp do informacji poprzez biuletyn informacji publicznej (*Criteria for openness on electronic access to information through the public information bulletin*)

Lp. (no)	Kryterium (Criterion)	Wszystkie urzędy miast spełniają (All offices of cities meet)	Nie spełnia urząd miasta (Does not comply with the Office of the city)
1.	BIP zawiera aktualne informacje o strukturze organizacyjnej urzędu	1	
2.	BIP zawiera treści uchwał	1	
3.	BIP zawiera treści zarządzeń kierownika jednostki	1	
4.	BIP zawiera informacje o majątku jednostki samorządu terytorialnego	1	
5.	W BIP publikowane są ogłoszenia o rozpoczętych postępowaniach o zamówienie publiczne	1	
6.	W BIP publikowane są rozstrzygnięcia postępowań o zamówienie publiczne jednostki	1	
7.	W BIP udostępniane informacje zawierają dane określające tożsamość osoby, która wprowadziła informację do BIP	1	
8.	W BIP udostępniane informacje zawierają dane określające czas wytworzenia informacji i czas jej udostępnienia	1	
9.	BIP zawiera aktywny moduł wyszukiwujący	1	
10.	BIP zawiera wzór wniosku o udostępnienie informacji publicznej będącej w posiadaniu jednostki i nieudostępnianej w BIP		Chorzów
11.	BIP zawiera aktualne informacje o osobie i kompetencjach kierownika jednostki.		Piekary Śląskie, Żory, Jaworzno, Bielsko-Biała
12.	BIP zawiera informacje o terminach i porządkach obrad rady miasta.		Ruda Śląska, Bielsko-Biała
13.	BIP zawiera protokoły z posiedzeń rady miasta		Siemianowice Śląskie, Tychy

Uwaga: 1 oznacza, że wszystkie urzędy spełniają dane kryterium, puste pole oznacza, że nie dotyczy

Źródło: Opracowanie własne.

W punktach od 1 do 9 przedstawione informacje wskazują, że wszędzie urzędy dochowują należytej staranności w podawaniu informacji publicznej według przyjętych kryteriów w badaniu.

Z punktu 10 tab. 2 wynika, że tylko jedno miasto nie podało na BIP stosownego wniosku o udostępnienie informacji publicznej. Punkt 11 informuje, że 4 urzędy nie podały aktualnych informacji o osobie i kompetencjach kierownika jednostki, czyli w przypadku badanych miast Prezydenta Miasta. W punkcie 12-2 urzędy nie podały informacji o terminach i porządkach obrad rady miasta. Może to utrudniać udział mieszkańców miast w obradach organu uchwałodawczego gminy.

Z punktu 13 wynika również, że 2 urzędy nie zamieściły protokołów z posiedzeń rady miasta, co nie pozwala mieszkańcom otrzymywać bieżących informacji o najważniejszych kwestiach podejmowanych przez organ stanowiący lokalne prawo.

Informacje udostępniane w ramach BIP (tab. 2) mogą pozwolić skrócić klientom czas dotarcia do nich, jak również poprawić wizerunek urzędu, a także wpłynąć na pozytywną ocenę jego prac.

Na podstawie przeprowadzonych badań można stwierdzić, że urzędy miast na prawach powiatu województwa śląskiego wdrażają innowacje w badanym zakresie poprzez wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych umożliwiających świadczenie usług drogą elektroniczną oraz otwartość na elektroniczny dostęp do BIP.

W przyszłości należy rozważyć poszerzenie badanych kryteriów w odniesieniu zarówno do wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych umożliwiających świadczenie usług drogą elektroniczną, jak i otwartości na elektroniczny dostęp do biuletynu informacji publicznej. Szczególnie należałoby zwrócić uwagę na czytelność BIP dla obywatela, jego aktualizację oraz zgodność z właściwymi przepisami, kierując się przy tym zasadą przejrzystości, partycypacji społecznej, przewidywalności, fachowości oraz rozliczalności.

Bibliografia

1. Bevir M., (2007a), *Public Governance, Democratic Governance*, SAGE Library of Political Science. SAGE Publications, Los Angeles, London, New Delhi, Singapore.
2. Bevir M., (2007b), *Public Governance. Public policy*, SAGE Library of Political Science. SAGE Publications, Los Angeles, London, New Delhi, Singapore.
3. Bevir M., (2007c), *Public Governance. Public sector reform*, SAGE Library of Political Science. SAGE Publications, Los Angeles, London, New Delhi, Singapore.
4. Bevir M., (2007d), *Public Governance. Theories of Governance*, SAGE Library of Political Science. SAGE Publications, Los Angeles, London, New Delhi, Singapore
5. Bielewicz A., (2010), *Skuteczna e-administracja*, Harvard Business Review Polska.
6. Bieniok H.; Kraśnicka T. (red.), (2010), *Innowacje w zarządzaniu przedsiębiorstwem oraz instytucjami sektora publicznego. Teoria i praktyka*, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej w Katowicach, Katowice.
7. Brzóska J., Pyka J., (2010), *Uwarunkowania dynamiki rozwoju innowacji* [w:] Pyka J. (red.), *Nowoczesność przemysłu i usług. Współczesne wyzwania i uwarunkowania rozwoju przemysłu i usług*, Wydawca TNOiK Oddział Katowice, Katowice.
8. Czaputowicz J. (red.), (2008), *Administracja publiczna. Wyzwania w dobie integracji europejskiej*, Europejski Instytut Administracji Publicznej, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
9. *eGovernment in Poland Factsheets*, (2012), European Union, epractice.eu, January 2012, Edition 15.
10. Frączkiewicz-Wronka A., (2009), *Poszukiwanie istoty zarządzania publicznego* [w:] Frączkiewicz-Wronki A. (red.), *Zarządzanie publiczne – elementy teorii i praktyki*, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej w Katowicach, Katowice.
11. Ganczar M., (2009), *e-Government – Informatyzacja administracji publicznej. Nowa jakość usług publicznych dla obywateli i przedsiębiorstw*, CeDeWu, Warszawa.

12. Górniak J., (2005), *Zasady budowania porządku organizacyjnego a funkcje administracji publicznej* [w:] Hausner J (red.), *Administracja publiczna*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
13. Greener I., (2009), *Public Management. Critical text*, Palgrave Macmillan, New York, Basingstoke.
14. Hausner J., (2008), *Zarządzanie publiczne*, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa
15. Hofmokl J, Tarkowski, A.Ostrowski I, Werner M, Werner K, Bartosiak J, Solda- Kutzmann D, Hess P, (2011), *Mapa drogowa otwartego rządu w Polsce*, Centrum Cyfrowe Projekt: Polska, licencja Creative Commons, Warszawa.
16. Izdebski H., (2007), *Od administracji publicznej do public governance*, „Zarządzanie publiczne”, Numer 01/2007.
17. Kalinowski T.B., (2010), *Innowacyjność przedsiębiorstw a systemy zarządzania jakością*, Wolters Kluwer Polska sp. z o.o., Warszawa.
18. Kieżun W., (2004), *Państwo powinno być oszczędne* [w:] Legutko P (red.), „Gość Niedzielny” , 13.06.2004.
19. Komisja Europejska, Bruksela, 3.3.2010; KOM(2010) 2020 wersja ostateczna KOMUNIKAT KOMISJI EUROPA 2020; Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu
20. Koźuch B., (2006), *Zarys rozwoju zarządzania publicznego*, „Współczesne Zarządzanie”, Nr 03/2006.
21. Lisiecka K., Papaj T., Czyż-Gwiazda E., (2011), *Public Governance koncepcją zarządzania w administracji publicznej*, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach.
22. Lissowski O., (2010), *Kierunki modernizacji zarządzania publicznego* [w:] Lachiewicz S., Nogalski B (red.), *Osiągnięcia i perspektywy nauk o zarządzaniu*, Wolters Kluwer Polska sp. z o.o., Warszawa.
23. *Państwo 2.0 Nowy start dla e-administracji*, (2012), Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji, Warszawa.
24. Penc J., (2007), *Zarządzanie innowacyjne*, Wyższa Szkoła Studiów Międzynarodowych w Łodzi, Łódź.
25. *Plan Działań na Rzecz Rozwoju Elektronicznej Administracji (eGovernment) na lata 2005-2006*, (2004), Ministerstwo Nauki i Informatyzacji, Warszawa.
26. *Raport Monitoringowy Strategii Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego Województwa do roku 2015*, (2012), Śląskie Centrum Społeczeństwa Informacyjnego, Katowice.
27. *Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2007-2013*, (2007), Urząd Marszałkowski, Katowice.
28. Rokita J., (2010), *Organizacje innowacyjne* [w:] Bieniok H.; Kraśnicka T. (red.), *Innowacje w zarządzaniu przedsiębiorstwem oraz instytucjami sektora publicznego. Teoria i praktyka*, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej w Katowicach, Katowice.
29. *Rozporządzenie w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w formie elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych*, Dz.U. z dnia 16 maja 2012 r poz. 256.
30. Schumpeter J.A., (1960), *Teoria rozwoju gospodarczego*, PWN, Warszawa.
31. *Społeczeństwo informacyjne w liczbach*, (2009), Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji pt. Departament Społeczeństwa Informacyjnego, Warszawa.
32. *Społeczeństwo Informacyjne w liczbach*, (2012), Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji Departament Społeczeństwa Informacyjnego, Warszawa.
33. Stillman R.J., (2010), *Public Administration. Concepts and Cases*, University of Colorado, Wadsworth Cengage Learning, [w:] A. Farazmand (ed), *Bureaucracy and Administration*, CRC Press, New York.
34. *Strategia rozwoju społeczeństwa informacyjnego województwa do roku 2015*, (2009), Uchwała Nr III/37/2/2009 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 29 kwietnia 2009 roku.
35. Sudoł S., (2007), *Nauki o zarządzaniu. Węzłowe problemy i kontrowersje*, Wydawnictwo „Dom Organizatora”, Toruń.
36. Sudoł S., Koźuch B., (2010), *Rozszerzyć nauki o zarządzaniu o zarządzanie publiczne jako subdyscyplinę* [w:] Lachiewicz S., Nogalski B (red.), *Osiągnięcia i perspektywy nauk o zarządzaniu*, Wolters Kluwer Polska sp. z o.o., Warszawa.

37. Zalewski A., (2006), *Nowe zarządzanie publiczne jako instrument poprawy efektywności sektora publicznego* [w:] K. Krukowski (red.), *Zarządzanie organizacjami publicznymi*, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski, Olsztyn.

Bibliografia elektroniczna

1. www.mswia.gov.pl [01.12.2010]
 2. www.epuap.gov.pl [25.06.2012]
-

E-Government as an innovation in the concept of Public Governance

Summary

The aim of this study is to demonstrate the issues of e-Government in the context of innovation. The scope of the article covers the possibility to provide services by electronic means and the aspect of the openness of public information electronic access to the offices of the cities and their rights within the counties of the State of Silesia. Presented examples are a manifestation of the implementation of the principle of transparency, as an integral part of the concept of Public Governance (PG), which refers both to The New Public Management (NPM), and The New Governance (NG). The article assumes that the municipal offices of the Silesia Region implement innovation through the use of information and communication technologies (ICT) to enable the provision of services by electronic means, and openness to electronically accessing the public information bulletin.

This study was carried out in 2010. The results were obtained on the basis of a questionnaire prepared by the research. According to this questionnaire, one conducted an assessment of the Internet resources covering the official party offices and their public information bulletins. It was a quantitative study. In the study, one used the test method of these documents by treating Internet resources as a source of information about the test organizations.